

Turkiston

1925-yildan chiqqan boshlagan

«Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashining nashri

www.turkiston.uz

2013-yil 23-fevral, shanba № 15 (15653)

Vatan himoyasi — muqaddas burch

ОСОЙИШТАЛИГИМИЗ ПОСБОНЛАРИ

Мамлакатимизда тинчлик ва осойишталикни янада мустақамлаш, жиноятчиликнинг олдини олишда профилактика инспекторларининг ҳиссаси катта. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги томонидан ўтказиб келинаётган «Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танлови соҳадаги илғор тажриба ва ютуқларни ўрганиш, тарғиб этиш, милиция таянч пунктлари инфратузилмаси ва фаолиятини янада такомиллаштиришга хизмат қилаётир.

«Туркистон» саройида мазкур аънаввий танловнинг 2012 йил натижалари бўйича якуний босқичи бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири, генерал-лейтенант Б.Матлюбов ва бошқалар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда тинчлик-осойишталик, аҳоли хавфсизлиги ва фаровонлигини таъминлаш борасида изчил ишлар олиб борилаётганини таъкидлади. Жамиятнинг муҳим бўғини — маҳаллаларда ўзаро меҳр-оқибат муҳити қарор топиб, аҳолининг тадбиркорлик ва бунёдкорлик салоҳияти рўёбга чиқмоқда, ёшларимиз турли соҳаларда юқори натижаларга эришмоқда.

Профилактика инспектори, маҳалла оқсоқоли ва посбонлари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, хотин-қизлар кенгаши, яраштириш комиссиясининг ўзаро ҳамкорликда фаолият юритаётгани бунда муҳим омил бўлаётир. 2012 йилда эса 2 минг 331 маҳаллада бирорта ҳам жиноят содир этилмагани бунинг далилидир.

Мамлакатимиздаги мавжуд 3558 милиция таянч пунктнинг 71 фоизи атрофида факультатив тўғараклар, 73 фоизининг яқинида кичик бизнес шохобчалари ҳамда 85 фоизининг ёнида замонавий жиҳозланган спорт майдончалари фаолият юритмоқда. Бу вояга етмаганларни назорат қилиш, уларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишга хизмат қилаётир.

«Намунали милиция таянч пункти» кўрик-танловининг якуний босқичида 14 милиция таянч пункти иштирок этди. Самарқанд вилояти Оқдарё тумани «Пўлатдархон» маҳалла фуқаролар йиғинидаги 188-милиция таянч пункти, Наманган вилояти Учкўрғон тумани «Янгиер» қишлоқ фуқаролар йиғинидаги 8-милиция таянч пункти, Бухоро шаҳридаги Абдуҳолиқ Гиждувоний маҳалласи 35-милиция таянч пункти, Хоразм вилояти Ҳазорасп тумани «Пичоқчи» қишлоқ фуқаролар йиғинидаги 192-милиция таянч пункти биринчи ўринга лойиқ топилди. Голибларга «Matiz» автомашиналари топширилди.

— Пунктимизнинг янги биноси қад ростлаб, унда фаолиятимиз учун зарур барча шарт-шароит яратилди, — дейди Оқдарё тумани «Пўлатдархон» маҳалласидаги 188-милиция таянч пункти профилактика инспектори, майор Абдусобир Ботиров. — Аҳоли бандлигини таъминлаш, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш борасидаги изчил ишлар самарасида маҳалламизда кейинги йилларда бирорта ҳам жиноят қайд этилмади. Хунармандларимиз яратаётган буюмлар, қизларимиз тўқиётган гилам ва газламалар бозорларимизни тўлдирмоқда, спортчи ёшларимиз чемпионлар сафидан жой олмоқда.

Танловда иккинчи ва учинчи ўринлардан ташқари «Энг маҳоратли профилактика инспектори», «Энг обод ва осойишта маҳалла раиси», «Фидойи маҳалла посбони», «Маърифатпарвар маслаҳатчи», «Энг фаол хотин-қизлар кўмитаси раиси», «Адолатли яраштириш комиссияси», «Баркамол авлод етакчиси» каби номинациялар бўйича ҳам голиблар аниқланди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Икромов сўзга чиқди.

Н.АБДУРАИМОВА,
ЎЗА мухбири

5-бетга қаранг

Данаксиз анор — афзаллиги бисёр

Мамлакатимизда ёшларнинг қизиқиши ва интилишлари, илмий изланишлари изчил рағбатлантирилмоқда.

Ёш тадқиқотчи Алишер Сафаров ҳам ана шундай эътибор самарасида данаксиз анор навини иқлимлаштирди. Унинг бундай анорни етиштиришга оид лойиҳаси 2012 йилда «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси томонидан ташкил этилган ёш олимлар инновацион лойиҳалари танловида 43,7 миллион сўмлик грантга сазовор бўлди.

А.Сафаров Булунғур туманидаги «Сарақипчоқ» маҳалласида туғилган. Жиззах давлат педагогика институтида ўқиб юрган кезларида Мирзо Улуғбек номидаги давлат стипендиясига сазовор бўлган.

Бугунги кунда у Ўзбекистон Миллий университетининг биология-тупроқшунослик факультети магистранти. Ёш тадқиқотчи ўсимликлар физиологияси кафедрасида данаксиз анор навларининг

биоэкологик ва физиологик хусусиятлари мавзусида илмий иш олиб бормоқда. Назарий билимини Навоий вилояти Қизилтепа туманидаги «Ғардиён Оқ чашмаси» фермер хўжалигида бобоси Ибодулла Адизов билан амалиётда синаб кўрмоқда.

— Болалигимдан кўчат экиш, дарахтларни пайвандлашга жуда қизиқман, — дейди Алишер. — Бунда оиламиздаги муҳитнинг таъсири катта бўлган. Отам Абдуқаҳор Сафаров, бобом Ибодулла Адизов ҳам — боғбон. Улар барпо қилган боғларда кўплаб мевали дарахтлар, хусусан, анорнинг йигирмага яқин тури ўсарди. Ҳар гал анор истеъмол қилаётганимда унинг данаксиз бўлишини орзу қилардим. Институтда ўқиб юрган кезларим хорижда шундай анор борлигини билиб, уни юртимизда етиштиришни мақсад қилдим.

Ёш тадқиқотчи бундан уч йил олдин Исроилдан данаксиз анор навининг қаламчаларини олиб келиб, иқлимлаштирди. Бунда унга биология фанлари доктори, профессор Карим Сафаров яқиндан кўмак берди.

— Данаксиз анор нави кўпчиликда катта қизиқиш уйғотмоқда, — дейди К.Сафаров. — Лекин бу нав ҳозирча интродукция қилинди, яъни иқлимлаштирилди. Шогирдим энди уни маҳаллийлаштириш бўйича иш олиб бормоқда. Бу борада ижобий натижага эришилса, данаксиз анор навини юртимизда кенг миқёсда етиштириш мумкин бўлади.

Ўтган йили кузда «Ғардиён Оқ чашмаси» фермер хўжалигининг шўрхок ерларида экилган данаксиз анорлардан нишона мевалар олинди. Уларнинг доналари ва пўстлоғи тўқ қизил бўлиб пишди. Бир дона анорнинг оғирлиги 250-300 граммга етди. Бу жиҳатлар унинг экспортбонлигини оширади. Қолаверса, тўқ қизил рангдаги

бундай анор пўстлоғидан юқори сифатли бўёқ олиш мумкин.

— Анорни мутлақо данаксиз деб бўлмади, — дейди А.Сафаров. — Шунчаки у муртақ ҳолатида бўлиб, истеъмол қилинганда сезилмайди. Агротехник парвариши бошқа навлардан фарқ қилмаган ҳолда, данаксиз анор анча ҳосилдор, зараркунандаларга чидамли, эртапишар. Унинг пўстлоғи амалдаги навларга нисбатан юпка бўлса-да, эластиклиги боис ёрилиб, сифатига путур етмайди. Қолаверса, бу анор ўрта шўрланган майдонлар ёки чўл шароитида ҳам юқори ҳосил бераверади.

Ҳозирда «Ғардиён Оқ чашмаси» фермер хўжалигида 200 туп данаксиз анор қаламчаси экиш учун тайёрлаб қўйилди. Алишер Сафаров уларнинг морфо-физиологик хусусиятларини ўрганмоқда. Ёш олимнинг изланишлари келгусида шўр ерлардан унумли фойдаланиш орқали фермер хўжаликлари ва боғбонлар даромадини ошириш, халқимиз дастурхони тўқинлигини таъминлашга хизмат қилади, деб ўйлаймиз.

Сайёра ШОЕВА,
ЎЗА мухбири

Hududlardan mujdalar

КАШҚАДАРЁ

Муллаётйчи Тошмухаммедов номидаги вилоят мусикали драма театрида «Кувноқлар ва зукколар» кўриктанловининг худудий саралаш босқичи бўлиб ўтди.

«Камолот» ЁИХ вилоят кенгаши, вилоят ҳокимлиги, ИИБ ҳамкорлигида ўтказилган танловда «Камолот» ЁИХ Музработ тумани кенгашининг «Ҳазилкашлар» жамоаси (меҳмон сифатида), Ҳаракатнинг Қарши шаҳар кенгашининг «Баркамол авлод-1» жамоаси, Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институтининг «Баркамол авлод» жамоаси, Қарши давлат университетининг «Фарзона» жамоаси, Тошкент ахборот технологиялари университети Қарши филиалининг «Вой-дод» жамоаси иштирок этди. Унда жамоалар таништирув, кутилмаган савол, агар мен оила курсам каби учта шарт асосида беллашди.

Танлов натижаларига кўра, «Баркамол авлод-1» жамоаси юқори балл тўплаб ғолибликни қўлга киритди.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

Бу йил «Камолот» таълим гранти ва «Камолот» стипендияси совриндорлари томонидан бир қатор янги ташаббуслар амалга оширилмоқда. Хабарингиз бўлса, яқинда пойтахтимиздаги 22-меҳрибонлик уйида «Ҳаёт учун таълим» тўғаракмактаби ташкил этилган эди.

Бу гал совриндорларнинг бир гуруҳи Тошкент машинасозлик коллежида «Қариндошлар ўртасидаги никоҳ» мавзуда давра суҳбатини ташкил этишди. «Тенгдош-тенгдошга» тамойили асосида олиб борилган ушбу тадбирда «Камолот» стипендияси совриндори, Тошкент педиатрия тиббиёт институти талабаси Соат Мамасиддиқов ва Мадина Каримова мавзуга оид фикр-мулоҳазаларини билдириб, қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг тиббиётда намоён бўлаётган салбий жиҳатлари ҳақида маълумот берди. Шундан сўнг «Камолот» таълим гранти соҳиби, Тошкент автомобиль-йўллар институти талабаси Ғаффор Ҳосилмуродов қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг салбий жиҳатларини ҳаётий мисоллар ёрдамида тушунтириб берди. Тадбир сўнггида ўқувчи-ёшларга ушбу мавзуга доир видеоролик намойиш этилди. Ўқувчилар ҳам ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.

Очиқ мулоқот, ўринли таклифлар

Қашқадарё вилоят ҳокимлигида «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг «Ҳоким ва ёшлар» лойиҳаси доирасида вилоят ҳокими, «Камолот» ЁИХ вилоят Васийлик Кенгаши раиси Туробжон Жўраевнинг Ҳаракатнинг туман ва шаҳар кенгаши раислари, бошланғич ташкилотлар етакчилари, иқтидорли ёшлар ва «Камолот» фаоллари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Дастлаб учрашув иштирокчилари Қарши шаҳридаги Мустақиллик майдонидаги Эл-юрт таянчи монументи пойига гул қўйишди. Учрашув мамлакатимизда ёшларга яратиб берилган имкониятлардан самарали фойдаланаётган ташаббускор тенгдошларимизнинг эришаётган ютуқларини акс эттирувчи «Ёшлар — юрт келажаги» деб номланган видеоролик намойиши билан бошланди. Сўнг «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят Васийлик Кенгаши раиси, вилоят ҳокими Туробжон Жўраевнинг мустақилликнинг дастлабки кунларидан ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишнинг ҳуқуқий-норматив асоси сифатида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида»ги қонун қабул қилинганлиги, шунингдек, ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш, ёшларга яратилган имкониятлар, улар томонидан эришилган ютуқлар тўғрисидаги маърузаси тингланди.

«Ҳоким ва ёшлар» учрашувида «Камолот» ЁИХ Қашқадарё вилояти кенгаши раиси Фурқат Норматовнинг 2012 йилда Ҳаракат томонидан ижтимоий-иқтисодий, фан-таълим, маънавий-маърифий соҳаларда амалий ишларни ҳаётга татбиқ этиш борасида олиб борилган ишлар юзасидан ҳисоботи тингланди. Учрашувда вилоят ёшлари номидан сўзга чиққан Қарши давлат университети талабаси Б.Юсупов, Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти магистранти Ф.Турдиева, Тошкент ахборот технологиялари университети Қарши филиали талабаси Н.Соҳибова, Қарши муҳандислик-иқтисодиёт институти талабаси Г.Дилмуродова мамлакатимизда ёш авлодни ҳар тарафлама баркамол ва етук инсонлар қилиб тарбиялаш, уларнинг истеъдод ва иқтидорларини намоён этишлари учун яратилган имкониятлардан унумли фойдаланаётганликлари, ушбу имкониятларга жавобан Юртбошимизнинг «Ватан келажаги, юрт тақдирини ёшлар қўлида!» дея ёшларга билдирган ишончини оқлашга ва мамлакатимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун ўз билимлари билан муносиб ҳисса қўшишларини билдиришди. Шунингдек, учрашувда «Ка-

молот» ЁИХ қошидаги «Истеъдод чорлов» клуби аъзоси Н.Расулов, Қарши давлат университети талабалари — Б.Нусратов, И.Нурмуродов, Я.Кудратова Ватан равнақи, юрт келажаги, ёшлар ҳаётини тараннум этувчи ижод намуналаридан ўқиди.

«Ҳоким ва ёшлар» учрашувида ёшлар билан ишлаш тизимини янада такомиллаштириш борасидаги долзарб масалалар ҳамда таълим муассасалари ўқувчи-талабаларининг таклифлари тингланди.

— «Ҳоким ва ёшлар» учрашуви ёшлар учун муҳим тадбирга айланди, — дейди Қарши давлат университети талабаси Наврўз Рўзиев. — Унда вилоят ёшлари олдига турган муаммолар ўртага ташланиб, уларни биргаликда ҳал этишга келишиб олинди. Учрашувда ҳар бир ёш ўз таклиф ва фикрини билдирди. Мен ҳам ёшларимизнинг ўқиб-изланишида яратилган шарт-шароитларни яхшилаш мақсадида вилоятимиздаги Саидо Насафий номли вилоят кутубхонасининг китоблар базасини мунтазам янгилаб бориш ва барча туманлар марказларида китоб дўконларини қуриш таклифини билдирдим. Бу эса ёшларнинг китобхонлик даражасини янада оширади.

Тадбир сўнггида берилган маълумот ва билдирилган фикр-мулоҳазалар инобатга олиниб, вилоятда ёшлар билан ишлаш тизимини такомиллаштириш борасидаги долзарб масалалар ҳамда

ёшларнинг таклифлари ижросини таъминлаш юзасидан «Камолот» ЁИХ вилоят Васийлик Кенгаши аъзолари ҳамда Қарши шаҳри ва барча туман ҳокимлари, маҳаллий Васийлик Кенгаши раислари билан ёшлар учрашувини ўтказиш, туман ва шаҳар ҳудудидаги ёшлар олдига турган муаммоларни бартараф этиш, уларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш мақсадида ҳар ойда бир маротаба қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинларида ёшлар билан учрашувларни ташкил этиш, олий таълим муассасаларида контракт-шартнома тўлови асосида таълим олувчи, кам таъминланган иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш мақсадида «Маҳалла фонди» грантини жорий этиш, вилоятдаги олий таълим муассасалари қошида чет тилларни бепул ўқитиш бўйича ўқув курсини ташкил этиш, олий таълим муассасаларидаги иқтидорли, хунарманд талабаларнинг меҳнатидан унумли фойдаланиш мақсадида таълим муассасалари қошида кичик ишлаб чиқариш корхоналари фаолиятини йўлга қўйиш, олий таълим муассасалари талабалари ўртасида «Йилнинг энг яхши талабаси» кўрик-танловини ташкил этиш ва доимий ўтказиб боришни йўлга қўйиш вазифалари белгилаб олинди.

Рустам ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири

Ёшлар касб танлади

Кўқон автотранспорт касб-хунар коллежида шаҳардаги коллеж битирувчиларини иш билан таъминлаш мақсадида бўш иш ўринлари ярмаркаси ўтказилди.

Кўқон шаҳар ҳокимлиги, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати шаҳар кенгаши, хотин-қизлар кўмитаси, шаҳар бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази томонидан ташкил этилган мазкур ярмар-

када шаҳардаги барча корхона ва ташкилотлар ҳамда туманлардаги йигирмадан ортқ муассасалар ўзларидаги бўш иш ўринлари билан иштирок этди.

Ярмаркада «Камолот» ЁИХ Кўқон шаҳар кенгаши

масъуллари ёшлар, асосан, қандай касбларга қизиқиш билдираётгани, кўпроқ қайси корхоналарда ишлашни исташлари юзасидан мониторинг ҳам олиб боришди.

— Ярмаркада кўпгина тенгдошларим ўз иш ўрнини аниқлаб олди, — дейди Ҳаракатнинг Кўқон автотранспорт касб-хунар коллежидаги

бошланғич ташкилоти етакчиси Умиджон Қодиров. — Ҳали аниқ тўхтама келмаганлар эса навбатдаги ярмаркаларда яқиний қарорни қабул қилади.

Бундай тадбирлар шаҳардаги туризм ва сервис коллежи, педагогика коллежи ва бошқа ўқув юртларида ҳам ўтказилди.

Нодиржон ЮСУПОВ,
«Turkiston» мухбири

Bandlik dasturi amalda

Hududlardan mujdalar

СИРДАРЁ

Боёвут туманидаги 69-мактаб-интернатда стол теннис бўйича «Камолот» маликаси» спорт мусобақасининг туман босқичи бўлиб ўтди. Ҳаракатнинг туман кенгаши ташаббуси билан ўтказилган мусобақада олтиш тўрт нафар мактаб ўқувчиси беллашди.

Қизғин ва шиддатли курашларга бой бўлган мусобақа сўнггида тумандаги 8-мактаб ўқувчиси Ф.Нурриддинова тенгдошларидан устун келиб, биринчи ўринни эгаллади. 69-мактаб-интернат ўқувчилари — Г.Қаршибоева иккинчи, М.Ҳайитова эса учинчи ўринни эгаллади. Эндиликда голиблар мусобақанинг вилоят босқичида қатнашади. Уларга «Камолот» ЕИХ Боёвут тумани кенгаши томонидан фахрий ёрлик ва эсдалик совғалар топширилди.

Шундай мусобақалардан яна бири тумандаги 52-мактабда бўлиб ўтди. Бадий гимнастика бўйича «Камолот» гунчалари» деб номланган ушбу мусобақада беш ёшдан ўн тўрт ёшгача бўлган 15-, 40-, 52-, 1-, 19-, 17-мактаб ўқувчилари ва 1-, 3-мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчилари иштирок этишди.

Спортсевар қизларнинг маҳоратларини 52-мактабнинг бадий гимнастика мураббийи Ш.Пиримкулова ва туман хотин-қизлар кўмитаси раиси З.Исроилова баҳолади. Мусобақа сўнггида бадий гимнастиканинг сир-асрорларини яхши ўзлаштирган Гулсанам Мусурмонкулова, Ўғилой Утабекова, Раъно Тоштемирова, Ўғилой Обидова, Динора Сулаймонова, Гулноза Эшонкулова, Фарангиз Эргашева Ҳаракатнинг Боёвут тумани кенгашининг эсдалик совғалари билан тақдирланиб, уларга I, II, III даражали дипломлар топширилди.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

Бўстонлик туманидаги 1-мактабда «Китоблар тақдироти» тадбири бўлиб ўтди.

Ҳаракатнинг Бўстонлик тумани кенгаши ташаббуси билан амалга оширилган ушбу тадбирда китоб ёшларни маънавий етукликка, руҳий покликка чорлашда бебаҳо хазина эканлиги ҳамда бугунги техника асрида китобнинг ўрни ҳамон муҳимлиги таъкидланди.

Ушбу мактабда ўқувчиларнинг китоб мутолаа қилишга бўлган қизиқишларини ошириш мақсадида тумандаги ахборот-ресурс марказларига мунтазам саёҳат уюштирилиши, ҳар бир синфда эса кутубхона ташкил этилганлиги тадбир иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди. Тадбирда ўқувчилар синф кутубхонасида тўпланган бадий асарлар ҳақида қисқача сўзлаб берди. Шунингдек, ўзларининг шахсий кутубхоналаридаги мавжуд китобларнинг тарбиявий аҳамиятини айтиб ўтди. Тадбир сўнггида энг кўп китоб ўқиган ўқувчилар муносиб рағбатлантирилди.

Янгилик ва имконият

Ўзбекистон Миллий университети ва Тошкент давлат техника университетида «Келажак овози» ахборот хоналари очилди.

Бундай ахборот хоналари «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси ҳамда «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази билан ҳамкорликда республикамиздаги бир қатор олий ўқув юртлирида ташкил этилмоқда. Хоналар турли оммавий ахборот нашрлари ҳамда компьютерлар билан таъминланган. Ўзбекистон Миллий университетида бўлиб ўтган «Келажак овози» ахборот хонасининг очилиш маросимида университет ўқитувчилари, талабалар, «Келажак овози» ЁТМ ходимлари иштирок этишди.

— Университетимизда «Келажак овози» ахборот хонаси фаолият бошлаганидан мамнунман, — дейди Ўзбекистон Миллий университети талабаси Жамшид Холиқулов. — Бу биз, талабаларга «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси ҳамда «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази томонидан амалга оширилаётган лойиҳалар ҳақида тез ва тўлиқ маълумот олиш имконини беради.

**Тоҳир РАВШАНОВ,
Кувонч АШУРОВ,
«Келажак овози» ЁТМ аъзолари**

АКАДЕМИК НИНА ВЛАСОВА

Ўзбекистон илм-фани оғир жудолукка учради. Ботаника соҳасидаги йирик олим, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг академиги Нина Александровна Власова 83 ёшида вафот этди.

Н.Власова 1930 йили деҳқон оиласида туғилди. 1951 йили Ўрта Осиё давлат университети тугатиб, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Қишлоқ хўжалиги (ҳозирги Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси) институти лаборанти вазифасида иш бошлади. Кейинчалик ушбу институт аспирантурасида таҳсил олиб, 1969 йилда номзодлик, 1976 йилда эса докторлик диссертациясини ҳимоя қилди. 2000 йилда Ўзбекистон Фанлар академиясининг аъзоси этиб сайланди.

Истеъодли олим ўзининг 60 йилдан ортиқ илмий фаолияти давомида Фанлар академиясининг Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси институтида катта илмий ходим, лаборатория мудирини, бош илмий ходим лавозимларида самарали меҳнат қилди ва юртимизда ботаника фани соҳасидаги долзарб масалаларни тадқиқ этиш, юқори малакали кадрлар тайёрлаш ишига муносиб ҳисса қўшди. Айниқса, унинг ўсимликлар эмбриологияси, цитологияси ва анатомияси, ғўза уруғчилигининг назарий ва амалий масалаларига бағишланган мақола ва рисоалари кенг жамоатчиликка яхши маълум.

Жонкуяр устоз сифатида кўплаб ёшларга илм-фан сирларидан сабоқ берган заҳматқаш олимнинг бевосита раҳбарлигида ўндан ортиқ фан номзодлари ва фан докторлари тайёрланди.

Атоқли олим, меҳрибон устоз, камтарин инсон Нина Власованинг хотираси қалбларимизда ҳамisha сақланиб қолади.

**И.КАРИМОВ, И.СОБИРОВ, Д.ТОШМУҲАМЕДОВА,
Ш.МИРЗИЁЕВ, Ш.СОЛИҲОВ, Ж.МУСАЕВ**

Yosh avlod tarbiyasi — muhim vazifa

Қош қўяман деб...

Мобиль телефон яратилган дастлабки пайтларда, асосан, алоқа учун ишлатилган, унинг тури, имконияти ва қулайлиги ҳозиргидек кўп ва кенг бўлмаган.

Кейинги йилларда мобиль телефоннинг имкониятлари ортиб, такомиллашиб борди ва унга бўлган қизиқиш янада ошди. Бугун бутун дунёда бўлгани каби юртимизда ҳам боғча ёшидаги боладан то кекса отахону онахонларгача симсиз телефондан фаол фойдаланмоқда. Ким биландир мулоқотда бўлиш — аслида, инсон табиатига хос эҳтиёж. Мобиль телефон бу жараёни янада тезлаштиради.

Ушбу алоқа воситаси ёрдамида исталган жой ва пайтда оилавий ва иш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилиш, ундан соат, календарь, калькулятор, фотоаппарат, диктофон, видеокамера, радио, телевизор, интернет, блокнот сифатида фойдаланиш, об-ҳаво ва валюта курси сингари бошқа кўплаб зарур маълумотларни билиш, мусика эшитиш, турли ўйинлар ўйнаш мумкин.

Ҳозирги кунда мобиль телефон инсоннинг доимий ҳамроҳига айланган. Ундан фойдаланувчиларнинг салмоқли қисми ёшлардир.

Телефон ишлатадиган болаларнинг асосий қисмини

мактаб ўқувчилари ташкил этади. Улар телефонга шу қадар боғланиб қолганки, кўча-кўйда юрганда ҳам кулоқчин орқали ундан фойдаланади. Натижада ташқи товушни эшитмайди. Шу тариқа ҳаётини хавф остига қўйишгача боради.

— Кеча машинам билан бир ўқувчи қизни туртиб боришимга оз қолди, — дейди Янгийўл туманида яшовчи Қодир Пўлатов. — Йўлни кесиб ўтаётган ўқувчи қиз машина сигналинини эшитди, деб ўйлабман. Кейин билсам, кулоғи «банд»лиги туфайли автомобиль овозини умуман сезмаган экан.

Маҳалламизда яшовчи 7-синф ўқувчисининг телефонидаги даҳшатли автохалокат, қўрқинчли ўйин ва фоҳиша-бозлик тасвири туширилган лавҳаларни кўриб ҳайрон қолдим. У буларни мактабдошининг телефонида кўчириб олганини яширмади. Отаси билан гаплашганимда, ўғлининг бу эрмагидан беҳабар эканлигини, тенгдошлари орасида ўксимасин, деб қўл телефони олиб берганини айтди.

Ҳаммамиз ҳам фарзандимиз ўзимиз эришолмаган ютуқ ва марраларни забт этишини, замондан, тенгқурларидан ортда қолмаслигини истаймиз. Бироқ ушбу жараёнда қош қўяман деб, кўз чиқармаслик даркор. Зурриёдимизга мобиль телефон ёки компьютер олиб бергач, улардан қандай мақсадда

фойдаланаётганини назорат қилишимиз шарт.

Психологларнинг ташвиш билан таъкидлашича, мобиль телефони бор ўқувчилар дарсдан кўп чалғир экан. Фанларни ўзлаштириши сусаяр, вақтини кўпроқ илм ўрганишга эмас, телефони «титкилаш»га бағишлар экан. Бу ҳам етмагандай, тез асабийлашадиган, бефарқ, лоқайд бўлиб қолар, ақлий ва жисмоний ривожланишига путур етаркан.

Энг ёмони, мобиль телефон орқали тарқалаётган беҳаёликка, ваҳшийликка ундовчи расм ва тасвирлар уларнинг хулқи бузилишига олиб келади. Телефонидаги «қаҳрамонлар» бажарган уятсиз ва ёвуз ишларга қўл уришга мойиллик пайдо бўлади.

Мобиль телефоннинг зарари хусусида гап кетганда, мутахассислар у орқали бировки дақиқадан ортиқ сўзлашмасликни тавсия этганини таъкидлаш жоиз. Чунки унда узок муддат мулоқотда бўлишнинг инсон саломатлиги учун зарари катта эканлиги аллақачон исботланган.

Тошкент вилояти халқ таълими бошқармаси ва унинг туман ва шаҳар бўлимлари томонидан соғлиқни сақлаш муассасалари ҳамда ўзини ўзи бошқариш органлари ҳамкорлигида мактаб ва маҳаллаларда ўтказилаётган тадбирларда бу борада тушунтириш ишлари олиб борилаётган.

Ўзбекистон Республикаси

Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 21 майда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси таълим муассасаларида мобиль телефонлардан фойдаланишни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори бу борада муҳим омил бўлмоқда.

— Ўқувчиларимизга мактаб ҳудуди ва синфларда мобиль телефондан фойдаланиш тартиби тушунтирилмоқда, — дейди Зангиота туманидаги 44-умумтаълим мактаби директори Уктам Худоёров. — Белгиланган тартибни бузган ўқувчиларга нисбатан тегишли таъсир чоралари қўлланилмоқда. Таълим-тарбия жараёни самардорлигини янада ошириш, ҳар томонлама ривожланган ва баркамол авлодни тарбиялаш учун зарур шарт-шароитлар яратиш йўлида амалга оширилаётган бундай ишлар ўз самарасини бермоқда.

Фарзандларимизнинг маънавий оламини юксалтириш, уларни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш энг долзарб вазифалардандир. Шундай экан, ёшлар таълим-тарбиясига доимий эътибор қаратиш, уларни мамлакатимиз тараққиётига муносиб ҳисса қўшадиган ҳар томонлама комил инсонлар этиб тарбиялаш барчамизнинг, аввало, ота-оналар, мактаб жамоалари ҳамда маҳалла аҳлининг муқаддас бурчидир.

**Ҳолмурод САЛИМОВ,
ЎЗА мухбири**

Ишончининг кучи

Иқтисод дарсида ўқувчиларга оила бюджетини тузиш вазифаси берилди. Келгуси дарсада уйга вазифани текшираман, деди ўқитувчи — хушфёъл, ўрта ёшлардаги аёл. Кутилган фурсат келди. Иқтисод муаллимаси топшириқнинг нечоғлик бажарилганини текшираркан, бир ўқувчининг жавоби унга жуда маъқул келди ва устоз дарҳол дилидагини айтди:

— Шерзоджон, сен, албатта, иқтисодчи бўлишинг керак.

Қатъий ишонч билан айтилган шу бир оғиз гап унибўсиб келаётган ўқувчини катта мақсадлар сари илҳомлантирди. Наинки илҳомлантирди, балки бир инсоннинг ўз тақдирини иқтисод билан боғлашига кучли туртки берди.

Тошкент шаҳрида дунёга келиб, вояга етган Шерзод Ёвқочевнинг қулоғида иқтисод ўқитувчисининг айтган сўзлари мудом жаранглайди. У ўша ишончни оқлаш учун астойдил ўқиди. Мактабда ҳаммадан пешқадам бўлишга, дарсада биринчи бўлиб вазифаларга жавоб беришга интилди. Битирув оқшомида мактабнинг имтиёзли шаходатномасини қўлга оларкан, ўқиганлари зое кетмаганига ишонди.

Билим олишга иштиёқ, иқтисодчи бўлиш орзуси Тошкент ислом университети қошидаги академик лицейда ўқиган кезларида ҳам Шерзодга ҳамроҳ бўлди.

Академик лицейни имтиёзли диплом билан тугатган Шерзод мулоҳазалардан сўнг Тошкент давлат шарқшунослик институтининг хорижий

мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик таълим йўналишига ҳужжат топширди: ҳам иқтисодчи бўлади, ҳам тил ўрганади.

Ўқувчиликдан илмнинг мазасини билган Шерзод институтда ҳам ўқиб-изланишни давом эттирди. Чунки мақсади сари бир қадам қолганди. Иқтисодиёт бўйича кўплаб илмий мақолалар, Хитой Халқ Республикаси фонд бозори ҳақида рисола ёзди. Халқаро бухгалтерлар ассоциациясининг сертификатини олди. Ўқишдаги фаоллиги, иқтидорни уни бу йил ҳаётидаги қувончли воқеага рўбарў қилди: Шерзод Ёвқочев 2012-2013 ўқув йили учун ҳуқуқ ва халқаро муносабатлар таълим йўналишлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти стипендиясига муносиб кўрилди.

Мана, қаршимда ўтирган камтар, нигоҳида илмга иштиёқ порлаб турган илгитнинг сўзларини эшитарканман, гўё у ҳамма муваффақиятларига осонгина эришгандек туюлади. Аслида, унинг сўзлаш оҳанги, фахрланишдан холи, суҳбатдошига, ар-

зирли ҳеч иш қилганим йўқ, дегандек туюладиган камтаринлиги кишини шундай ўйлашга ундаса-да, Шерзоднинг мушоҳадаси, иқтисодий билими ҳар хил ноўрин ҳаёлларни тарқатиб юборади. Суҳбат асносида Шерзоднинг келгусидаги мақсади, бўлғуси мутахассис сифатида ўзини қандай тасаввур этиши ҳақидаги фикрини сўрадик.

— Менимча, юртимизда таълим олаётган ҳар бир йигит-қизнинг олий мақсади Ватанимизнинг ривожланган давлатлар сафидан мустаҳкам жой олишига, ҳар жиҳатдан юсак тараққий этган қудратли мамлакат бўлишига муносиб ҳисса қўшишдир. Шу улғуф ниятни мен ҳам юрагимга жо қилганман. Бўлажак иқтисодчи сифатида

юртимиз иқтисодиётининг тараққий этишига ҳисса қўшсам, бахтиёр бўламан, — дейди Шерзод. — Чунки шу ёшга етгунимга қадар юртимиздаги замонавий таълим масканларида ўқидим, билим олаётганман. Қандай янгиликка қўл урсам, атрофимда илмий ғоямни қўллаб-қувватловчи, ҳар томонлама кўмак берувчи инсонлар бор. Юртимизда биз, ёшларга эътибор катта. Шундай экан, бу ғамхўрликка муносиб жавоб бериб, билдирилган ишончни аъло даражада оқлаш фарзандлик бурчимдир. Яна режаларимдан, келгусида иқтисод бўйича илмий изланишларни давом эттириб, тадқиқотчилик фаолиятини олиб бормоқчиман.

Инсоннинг касбга меҳр қўйиши кўп омилларага боғ-

лиқ. Шерзоднинг ўзи танлаган касбга меҳрида она-Ватанга садоқат, эл-юрт ишончига муносиб бўлишга интилиш мужассам. Юрагида шундай эзгу ниятларни асраб ўқиётган Шерзод Ёвқочев айни пайтда «Хитой Халқ Республикаси фонд бозорларининг шаклланиш ва ривожланиш хусусиятлари» мавзuida илмий изланишлар олиб бораёпти. Инглиз, хитой тилларини пухта эгаллаб, бўш вақтларини иқтисодга оид ўқув курсларида фаол қатнашиш билан ўтказяпти.

Илм тўғри, олис йўлга ўхшайди. Юрган сари адоғи кўринмайди. Юраверасан, юраверасан, назарингда, оз юргандек туюласан-у, бироқ анча йўлни босиб қўйганингни ўзинг билмайсан, киши. У шундай йўлки, инсон юриб ҳоримайди, аксинча, мириқайди. Ривоят борки, катта давлат соҳиби илм ўрганаётган кишини нописанд кўриб, ёнидагиларга: «Агар бу одамда давлатимнинг ярми бўлганида китоб varaқамасди», дебди. Бу гап ҳалиги илм толибига етиб боргач, у шундай деган экан: «Агар ўша давлатманд илм олишнинг завқини билганида эди, молмулкни илм йўлида сарф этарди». Шерзод билан суҳбатлашиб билдикки, у ҳам илм завқини олган, ўқиб-изланишдан чарчамайдиганлар тоифасидан экан. Демак, унинг янаги муваффақиятлари ҳали олдинда.

Хайриддин МУРОД,
«Turkiston» мухбири.
Сардор Муллажонов олган сурат

Maydonda sinalganlar

Юртнинг юраги шер ўғлонлари

ФИДОЙИЛИК ТУЙҒУСИ

Футболимиз тарихида энг муҳим ўйинлардан бирининг олдидан тана ҳарорати ўттиз тўққиз даражага кўтарилган, шифокорнинг кескин қаршиликка қарамай, укол олиб майдонга тушишга ўзида куч топган иродали футболчи бўлган. Бу — Миржалол Қосимов эди. Гап унинг айнан бир ўйинда кўрсатган матонати ёхуд фаолияти давомида намойиш этган чиройли ва энг муҳими, фойдали ўйинлари ҳақида эмас. Зеро, бу ҳақда жуда кўп айтилган ва ишонаманки, уларнинг баридан хабардорсиз. Гап спортча фидойилик, ватанпарварлик ҳақида.

Яқинда дунёнинг энг яхши футболчиси, аргентиналик Лионел Мессининг интервьюсини ўқиб қолдим. У фаолиятининг сўнгги йилларида ўз юртида ўйнамоқчи эканини айтибди. У ҳозир йигирма олти ёшда ва фаолиятини қачон якунлаши ҳам маълум эмас. Жаҳон-

нинг топ-клубларидан бирида ўн йилдан бери тўп сураётган ва етарли обрў-эътиборга эга бўлган футболчининг бу қарорига таҳсин айтмасдан иложингиз қолмайди. У футболчилик фаолиятини жонажон Ватанида, Аргентинасида якунламоқчи. Футбол марказига айланган Испанияда, ўзини тарбиялаган буюк «Барселона»да эмас. Чунки бу аниқ: у қанчалик машҳур ва ажойиб клубда ўйнамасин, юраги барибир ўзининг она юрти учун уриб туради. Унга Аргентинадан кўра азиз юрт

йўқ дунёда. Балки бир пайтлар унга Испания терма жамоаси сафида ўйнаш имконияти туғилган эса-да, Аргентинани танлаганини ҳам шу билан изоҳлаш тўғри бўлар. Ватанпарварлиги, ўзининг инсоний фазилатлари билан ҳам уни бугун бутун дунё тан олаётир. Холбуки, маҳорат бобида Мессидан ўзса ўзадиган футболчилар ҳам йўқ эмас, бироқ Мессидаги камтарлик, хушфёъллик ва дилбарлик ҳамма спортчиларда ҳам бор, деб бўлмайди.

Майдонга тушиб тўқ-

сон дақиқа у ёқдан бу ёққа югуриш, эҳтимол, рақиб дарвозасини бир ўйинда бир неча бор ишғол қилиш — гол уриш ҳам мумкин. Лекин фидойи бўлиш, спортни юрт шаънини ҳимоя қилишда энг муҳим восита сифатида кўриш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди.

ЭНГ ЯХШИЛАРГА СОВРИН ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон футбол федерацияси томонидан ўтган 2012 йилги футбол мавсумида ўзини яхши томондан кўрсата олган бир гуруҳ спортчилар тақдирланди.

Айтиш керакки, бу йил юртимиз футболчи учун ҳар галгидан кўра муҳим йил ҳисобланади. Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси ва ўсмирлар терма жамоаси олдида жаҳон чемпионатида қатнашиш масъулияти турибди. Миллий терма жамоамизнинг Осиё ва жаҳон чемпионатлари учун саралаш мусобақаларида

бир қатор муҳим ўйинлари бор. Уларда муваффақият қозонишнинг йўллари бисёр ва бу борада мураббийлар ҳам, футболчиларнинг ўзлари ҳам етарли билим ва тажрибага, маҳоратга эга эканликларига асло шубҳа йўқ. Бироқ фикримизча, улардаги иштиёқ ва шижоат, фидойилик ва юртпарварлик барибир энг асосий ролни бажаради. Зеро, машқ қилиш учун ҳам кучли хоҳиш, майдонга тушиш учун ҳам кўзлар ёниб туриши керак-ку!

«Мен майдонга ким физик ва психологик тайёр бўлса, ўшани тушираман» дейишни яхши кўради португалиялик мураббий Жозе Моуриньо. Майдонга тушиш учун руҳан тап-тайёр бўлиши шарт эканлигини бугун футболчилар ҳам, мураббийлар ҳам яхши билади. Уйлаймизки, футболчиларимиз зарур пайтда нима қилиш лозимлигини биздан кўра яхшироқ билишади.

Ўзбекистон футбол федерациясида бўлиб ўтган

тантанали тақдирлаш маросимида спортчилар турли номинацияларда совринларга муносиб кўрилди.

«Ҳалол ўйнагани учун» — «Fair play» соврини «Олмалик» жамоасига топширилди. Анвар Бердиев йилнинг энг яхши тўпурари, Дилшод Нуралиев йилнинг энг яхши ёшлар мураббийи, Отабек Шукуров ва Жамшид Болтабоев йилнинг энг яхши ёш футболчисига аталган совринларни қўлга киритган бўлса, Равшан Эрматов йилнинг энг яхши ҳаками сифатида эътироф этилди. Олдин хабар берганимиздек, Санжар Турсуновга йилнинг энг яхши футболчисига аталган соврин насиб этди. Миржалол Қосимов йилнинг энг яхши мураббийи сифатида эътироф этилди. Бир қатор мутахассисларга эса «O'zbekiston futbol federatsiyasi» кўкрак нишони топширилди.

Элмурод НИШОНОВ,
«Turkiston» мухбири

Таълим ва мутахассислик:

ЁШЛАРДА ТАНЛАШ ИМКОНИ

Пойтахтимиздаги «Ёшлар ижод саройи»да уч кун давом этган «Таълим ва мутахассислик» VIII халқаро кўргазмаси ёшларнинг диққат марказида бўлди. Ёшлар бу ерда келажакда қерда ва қандай мутахассислик бўйича ўқиш, у ердаги шароитлар ҳақида батафсил маълумотга эга бўлишди.

Кўргазмада ҳунар эгаллашни истаётганлар «Ифбатли келин», «Машриқ машъали», «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати қошидаги «Ёшлар ижтимоий хизматлари» марказларидаги йўналишлардан хабардор бўлишди. Тадбиркорлик билан шуғулланишга қизиқувчилар «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракатининг «Ёш тадбиркор — юртга мададор», «Ёш тадбиркор — келажакка пойдевор», «Менинг бизнес ғоям» танловлари билан танишиб, ёш тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш бўйича Ўзбекистон Савдо-санот палатаси мутахассисларидан маълумот олишди. Кўргазмада қатнашаётган «Автотест», «Бизнес мактаб» ва «Карьера» ўқув марказлари ҳам ёшлар эътиборида бўлди. Касб-ҳунар коллежи ёки олий таълим муассасаларини тамомлаган ва битириш арафасида турган ёшлар кўргазмада алоҳида павильонда жойлашган Тошкент шаҳар меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси, «Лукойл», «Билайн», «Артел», «GM-Powertrain Uzbekistan», «Акфа», «Vita-Milk» каби қатор компаниялардаги бўш иш ўринлари билан танишиб, мутахассисликлар бўйича ишга жойлашиш ҳақида маълумотга эга бўлишди.

ҚАЕРДА ЎҚИМОҚЧИСИЗ?

Кўргазманинг биринчи павильонини томоша қилаётган ёшларга айнан шундай савол билан мурожаат этдик. Аниқроғи, уларнинг ўзлари ҳам шу саволга жавоб топиш учун келишган. Чунки ушбу кўргазма келажакда қерда ва қандай мутахассислик бўйича ўқишни танлаш имкониятини яратмоқда. Ёшларни қизиқтирган олий таълим муассасалари ҳақида ҳам тўлиқ маълумот бермоқда. Ёшлар орасида билими ва оилавий шароитини инобатга олиб, қайси олий таълим муассасасида контракт тўлови ва кириш баллари камроқ эканлиги билан қизиқётган ёшлар ҳам йўқ эмас. Кўргазманинг ютуғи ҳам ёшларга ҳар томонлама танлаш имкониятини берганидир.

Кўргазмада қатнашаётган академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари битирувчилари орасида ишлаб чиқариш ва тўқимачилик саноатида қизиқётган ёшлар ҳам кўпчиликини ташкил этади. Бу ҳақда улар кўргазмадан ўрин олган Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг кўргазмали тенди ва масъул вакиллари билан маълумот олишди. Ушбу институтда тўртта факультетда пахта дастлабки ишлаш, табиий ва кимёвий толаларни йиғириш, ипак технологияси, чарм буюмлар технологияси, либос дизайни, технологик жараёнларни автоматлаштириш ва компьютерлаштириш каби йигирмага яқин мутахассислик бўйича таълим олиш мумкин.

Мазкур институт ҳақида яқиндан танишаётган Адолат Турсунхўжаева либос дизайнига қизиқишини билдирди.

— Либос дизайни йўналишида ўқишим учун қатор ижодий ишларим бўлиши зарур экан, — дейди Адолат. — Қолаверса, бу йўналишга ўзининг янги дизайндаги либослари билан турли танловларда ғолиб бўлган тенгдошларим ҳужжат топширишар экан. Менда эса бундай янгиликлар камроқ. Шу боис институтнинг масъул вакили касбий таълим йўналишида ўқишимни таклиф этапти. У ерда либос дизайнини яратиш билан бирга, касб ўргатувчи бўлиб етишиш мумкин экан. Бу менга ҳам маъқул бўлди. Энди шу йўналишга қараб тайёрларлик кўраман.

Кейинги йилларда Тошкент темир йўл муҳандислари институтига ҳам талаб кўпаймоқда. Негаки, мамлакатимизда темир йўл соҳасини янада ривожлантириш ишлари изчиллик билан амалга оширилмоқда. Янги темир йўллар ётқизирилиб, унда энг замонавий тезюлар поездлар қатнови йўлга қўйилмоқда.

— Бизнинг институт, асосан, темир йўл транспорти ва халқ хўжалигининг айрим соҳалари учун темир йўлчи мутахассислар тайёрлаб беради, — дейди Тошкент темир йўл муҳандислари институтининг молия-иқтисод бўйича проректори Шукуралли Турсунов. — Ҳозирги кунда институтимизда тўрт минг нафардан ортиқ талаба ташишни ташкил этиш ва бошқарув, қурилиш, электр механик, иқтисод каби тўртта факультетда таълим оляпти. Талабаларнинг ўқиши бевосита амалиёт билан боғлиқ ҳолда олиб борилади. Ўтган йили институтни 950 нафар мутахассис тугатиб, уларнинг барчаси ўз иш ўрнига эга бўлди. Институтимизни тугатаётган мутахассисларга «Ўзбеккўмир», «Навоий кон-металлургия», «Олмалиқ тоғ-металлургия», «Лукойл», «GM-Uzbekistan» каби йирик компаниялардан ҳам талаб ортапти. Бундай кўргазмалар лицей ва коллеж битирувчиларига катта ёрдам беради. Улар бу ерда ўзлари қизиққан олий таълим муассасаси ва ундаги мутахассислик ҳамда шарт-шароитлар билан батафсил танишиш имкониятига эга бўлишапти. Ёшларнинг кўпчилиги институтимизнинг ташишни ташкил этиш ва транспорт логистикаси ҳамда иқтисод факультетига қизиқиш билдирапти. Ўйлайманки, ушбу кўргазмада қатнашган ҳар бир ёш эртага қандай мутахассислик эгаси бўлишини белгилаб олади.

Кўргазмада келажакда қандай мутахассислик бўйича ўқишни олдиндан белгилаб олган ўқувчиларни ҳам учратдик. Улардан бири Тошкент давлат аграр университети қошидаги академик лицей битирувчиси Осие Комилова. У ИИВ хузури-

даги Ички ишлар академиясида ўқиш ниятида.

— Иккинчи курсга ўтганимдаёқ, келажакда қерда ва қайси олий таълим муассасасида ўқишни аниқлаб олганман, — дейди Осие. — Афсуски, тенгдошларим орасида келажакда қандай мутахассислик бўйича ўқишни билмай юрганлар ҳам йўқ эмас. Уларга ёрдам беришда ушбу кўргазманинг ўрни катта деб ўйлайман. Мақсадим аниқ бўлса-да, кўргазмага дугонам Дилфуза Ўктамова билан келдим. У инглиз тили бўйича ўқиш учун Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетини танлади.

«Ёшлар ижод саройи»нинг иккинчи қавати чет тилни ўрганишни хошлаётган ва хорижий олий таълим муассасаларида ўқишни истаётган тенгдошларимиз билан тўлди. Инглиз тилида эркин гаплаша оладиган Ирода Азизова ҳам айнан ушбу кўргазма учун Жиззах вилоятидан келган. У Жиззах давлат педагогика институтининг 4-курс талабаси.

— Ушбу кўргазмада биринчи марта қатнашяпман, — дейди Ирода. — Ёшлигимдан тарихга қизиққан боис, институтда тарих факультетига ўқияпман. Келгусида жаҳон тарихини ўрганиш учун магистратурани бирор хорижий олий таълим муассасасида ўқимокчиман. Ҳозирча менга Малайзиядаги Turiba университети маъқул бўлиб турибди. Ушбу университетда ўқиш учун бир йилда икки марта — август ва декабрь ойларида имтиҳон топшириш мумкин экан.

ЯНГИ ИШ ТОПИЛАДИМИ?

Кўргазма ёшларнинг нафақат таълим ва мутахассисликни танлаб олишига, балки ўзининг карьерасини бошлашга ҳамда янги иш ўрнини топишга кўмаклашмоқда. Бунда кўргазма павильонидан ўрин олган Тошкент шаҳар меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси, «Uzinfocom», «Ўзбектуризм» қошидаги туризм ва сайёҳлик хизмати маслаҳат маркази, «Dicom Service», «Trs», «Jurabek Laboratories», «Лукойл», «Билайн», «Артел», «GM-Powertrain Uzbekistan», «Акфа», «Milk Euro Food» каби қатор компаниялар ҳамда «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси қошида фаолият олиб бораётган ёшларни иш билан таъминлашга кўмаклашувчи марказнинг ўрни алоҳида.

— Кўргазмада пойтахтимизда мавжуд ўн олти мингга яқин бўш иш ўринлари билан қатнашяпмиз, — дейди Тошкент шаҳар меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш бош бошқармаси бош мутахассиси Муаззам Маҳмудова. — Шундан ўн мингдан ортиғи тикувчи, бичувчи, тўқувчи, йиғирувчи, ҳайдовчи, электрогаз пайвандловчиси, дурадгор, чилангар-механик, чилангар-пармаловчи, кран-бульдозерчи, бетон қуювчи каби касблар бўйича бўш иш ўринларидир. Олий маълумотли мутахассислар учун ўқитувчи-педагог, муҳандис, шифокор-ҳамшира, ҳисобчи, иқтисодчи, механик,

тарбиячи, кутубхоначи, ҳуқуқшунос каби мутахассислик бўйича бўш иш ўринларимиз мавжуд. Туманлардаги аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш ва бандликка кўмаклашиш марказларида касбга ўқитиш ва қайта ўқитиш йўналиши фаолият кўрсатмоқда. Ушбу марказга мурожаат этганлар касбга тайёрланиб, иш билан таъминланишига кўмаклашди.

Кўргазмада ўз мутахассислиги бўйича иш излаётган ёшлар ҳар бир компания ва иш берувчи марказлардаги бўш иш ўринлари билан яқиндан танишиб, ўзларига маъқул бўлганига ариза топширмоқда. Асомиддин Чориев ҳам кўргазмадаги барча иш берувчилар билан танишиб, охири «GM-Powertrain Uzbekistan» заводида ишлашни лозим топганини айтди.

— Ҳар ким яхши жойда ишлашни истайди, — дейди у. — Бунинг учун иш берувчининг талабларига жавоб берадиган кадр бўлиб етишиш зарур. Мен ҳам Тошкент давлат техника университетининг энергетика факультетига яхши мутахассис бўлиб етишиш учун ўқияпман. Ҳозир 4-курс талабасиман. Ҳадемай институтни ҳам тамомлаймиз. Шунинг учун олдиндан иш топишга ҳаракат қилапман. Мен каби ёш мутахассисларга эса бундай кўргазмалар катта ёрдам беради. Бугунги кўргазмада пойтахтимиздаги «GM-Powertrain Uzbekistan» заводидаги мавжуд ўн битта мутахассислик орасидан электрик мутахассислиги бўйича ишлаш учун ариза ёздим. Бундай заводда ишлаш менга фахр ва ғурур бағишлайди.

«Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси қошида фаолият олиб бораётган ёшларни иш билан таъминлашга кўмаклашувчи марказнинг асосий вазифаси ўттиз ёшгача бўлган ёшларга ишга жойлашиш ва касбга тайёрлаш масалаларида комплекс ёрдам кўрсатиш, янги иш ўрнига мослашув ва карьера қилишга кўмаклашишга қаратилган. Ҳозирда барча вилоятлардаги «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази қошида мазкур марказнинг филиаллари фаолият кўрсатиб келяпти. 2012 йилда марказ томонидан тўрт минг нафардан зиёд ёшнинг ишга жойлашишига кўмаклашилди.

— Марказимиз Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ва «Билайн», «Лукойл», «Ucell», «Артел», «Uzinfocom», «GM-Uzbekistan»

каби эллиқдан зиёд йирик корхона ва компаниялар билан иш олиб боради, — дейди ёшларни иш билан таъминлашга кўмаклашувчи марказ менежери Малика Раҳимжонова. — Бўйилги кўргазмада таълим билан бирга, карьерага ҳам алоҳида эътибор қаратиб, иш излаётган ёшлар учун ҳамкор корхона ва компаниялардаги бўш иш ўринларини таклиф этапмиз. Кўргазма давомида марказимизга 410 нафар ёш ўз мутахассисликлари бўйича иш излаётганлиги ҳақида мурожаат этди. Улар орасида ҳуқуқшунослик, иқтисод, телекоммуникация мутахассислиги бўйича иш излаётганлар кўпчиликини ташкил этади. Бизга мурожаат этаётган корхона ва компанияларда эса муҳандислик мутахассислиги бўйича бўш иш ўринлари кўпроқ. Кўргазмада икки юз нафардан ортиқ ёшларга иш излаш ва топишда ахборот берувчи семинар-тренинг машғулотларини олиб бордик.

ҲУНАР ЎРГАНМОҚЧИМАН...

Кўргазманинг учинчи павильонидан жойлашган «Ифбатли келин» ва «Машриқ машъали» ўқув маркази ҳунар ўрганмоқчи бўлган ёшлар билан гап-сўз бўлди. Айниқса, қизлар... Зангиота қурилиш-тадбиркорлик касб-ҳунар коллежи ўқувчиси Моҳира Бувахўжаева «Ифбатли келин» ўқув марказининг тикувчилик тўғраида ўқимоқчи.

— Ҳунар — қиз боланинг зийнати, дейишади, — дейди Моҳира. — Бундан олдин ушбу марказда қандолатчилик маҳсулотларини тайёрлашни ўрганганман. Энди текиш-бичишни ўрганмоқчиман. Чунки келажакда аёллар либоси бўйича моҳир тикувчи бўлмоқчиман. Бундай кўргазмалар вилоятларда ҳам ташкил этилса, яхши бўларди.

Уч кун давом этган «Таълим ва мутахассислик» VIII халқаро кўргазмаси ҳам ўз ниҳоясига етди. Унда қатнашган минглаб тенгдошларимиз келгусида қандай мутахассислик бўйича ўқиш ва қерда ишлашни аниқлаб олишди. Муҳими, уларга ҳам мутахассислик борасида, ҳам иш билан таъминлашда кўмаклашилди. Аслида, кўргазманинг бош мақсади ҳам шу эди.

Рустам ЮСУПОВ,
«Turkiston» муҳбири.
Сардор Муллажонов
олган сурат

Ehtiroм

Ta'limga tayanch

Ижодкор ўқитувчи

Севимли адибимиз Ўткир Ҳошимовнинг «Нур борки, соя бор» асарида муаллимлар чархпалакка қийсланади. Чархпалак сув томчиларини кафтига солиб, юқорига олиб чиқади. Улар эса асло ортига қарамай ўз йўлларида кетадилар. Чархпалак эса ранжмайди, яна ўз ишини давом эттираверади.

Устоздан мусиқий сабоқ олган кўпгина ёшларимиз ҳозирда олий ўқув юрларида билим олишмоқда, кўплари эса ёш авлодга мусиқадан сабоқ бермоқда. Устознинг Дилором Эргашева, Шерали Қобулов каби шогирдлари устоз билан биргаликда хизмат қилиб келишмоқда.

Устоз — кўли гул боғбон. У ҳар бир ниҳолни юрак меҳри билан ўстириб, унинг гуллаётганини кўрса, қувонади.

Таърибали педагог М.Ақбаровнинг самарали, тинимсиз меҳнатлари изсиз кетмади. 2009 йили Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони билан у «Шуҳрат» медали билан тақдирланди.

Азиза АЗИЗОВА,
Наманган миллий
хунармандчилиги ва хизмат
кўрсатиш касб-хунар коллежи
мусиқа ўқитувчиси

Ҳа, ўқитувчилик гоёт масъулиятли касб, агар у мусиқа ўқитувчиси бўлса-чи, унда бу масъулият икки ҳисса ортади. Негаки, ҳар бир дарс муҳити ижодий ва қизиқарли бўлиши, ҳар бир дарс ўқувчида мусиқага нисбатан муҳаббат ва нозик ҳиссиётларни уйғотиши лозим. Бунга эришиш учун тинимсиз меҳнат ва фидойилик талаб қилинади.

Устоз Машхураҳон Ақбарова 37 йилдан бери Наманган миллий хунармандчилиги ва хизмат кўрсатиш касб-хунар коллежида фортепьяно фанидан дарс бериб келади. Энг муҳими, ўз устида тинмай ишлайди, доимо ўзининг педагогик маҳоратини, маънавий дунёсини бойитишга интиладиган, қийинчиликларга қарши кураша оладиган, изланувчан муаллимадир.

У дарсларни давлат таълим стандартлари талаблари асосида ўтиши билан бирга, ўқувчилар ўртасида турли маданий тадбирлар, жумладан, «Кувноқ ноталар», «Куйла, тингла, топ», «Мусиқа менинг ҳаётимда» мавзусида мусобақалар, фортепьяно концерти, «Оҳангларда қалб садоси» деб номланган синф концертларини ўтказиб туради.

Fotolavha

Етакчилар бирлашганда

«Камолот» ЁИХ Урганч шаҳар кенгаши томонидан Ҳаракат етакчилари учун ўқув-амалий семинар ташкил этилди. Унда шаҳардаги барча академик лицей, касб-хунар коллежлари ҳамда олий таълим муассасаларидаги бошланғич ташкилотлар етакчилари қатнашди.

Семинарда дарсларни мунтазам равишда қолдираётган ўқувчиларни дарс машғулотларига жалб этиш, бу йилги «Келажак овози» танловига аризалар қабул қилиш ва Ҳаракатнинг бошқа йирик лойиҳаларини юқори савияда ўтказиш масалалари юзасидан фикр алмашилди.

Шунингдек, иштирокчилар «Бунёдкор — 2013» ёшлар меҳнат ҳаракатини намунали тарзда ташкил этиш ҳамда унда ёшларнинг тўлиқ иштирокини таъминлаш юзасидан тадбирлар режасини ишлаб чиқишди.

Наргиза БАХОДИРОВА

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши балансида турувчи Қатортол кўчаси, 60-уйнинг кадастри йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Самарқанд вилояти Пахтачи қишлоқ хўжалиги касб-хунар коллежининг ахборот-ресурс марказида технологияларни ривожлантириш, бу жараёнларга илғор тажрибаларни жорий этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Илмга чанқоқ қалблар учун

Айни кунда замонавий технологиялар асосида фаолият кўрсатаётган ушбу марказ 22200 дан зиёд китоб фондига эга.

— Ушбу китоблар ҳар қандай билимнинг жони ва юраги, ҳар қандай фаннинг ибтидоси ҳисобланади, — дейди АРМ раҳбари Нигора Норбоева. — Зеро, китоб бизга доимо тўғри йўлни кўрсатиб, оқ-қорани танитади. Демак, ёш авлодни комил инсон қилиб тарбиялашда АРМнинг ўрни беқиёс. Бизнинг марказ замонавий компьютерлар билан тўлиқ жиҳозланган. Шу боис китобхон керакли адабиётни замонавий технологиялар ёрдамида қисқа фурсатда топиш имкониятига эга.

Ҳозир ушбу марказ нафақат коллеж ўқувчиларига, балки Пахтачи туманидаги «Чорғўша», «Қораўнар», «Дўнг» маҳалла фуқа-

ролар йиғини аҳолисига ҳамда худуддаги 43-мактаб ўқувчиларига ҳам хизмат кўрсатмоқда. Бундан ташқари, «Чорғўша» маҳалласидаги 6-мактабгача таълим муассасаси ҳамда 3-болалар ва ўсмирлар спорт мактаби қошида ташкил этилган марказ филиали ҳам китобхонлар хизматида.

АРМ ходимлари китоб фондини кўпайтириш, адабиётларга илмий ва техник ишлов бериш, маълумотнома, библиографик аппаратларни ташкил этиш ва юритиш ҳамда ахборот олиш маданиятини яхши ўзлаштирган. Улар ўқувчиларнинг китобга бўлган қизиқишларини ошириш мақсадида турли мавзулар бўйича семинар-тренинг, кўрик-танлов, учрашув, китобхонлар конференцияси ва қизиқарли беллашувлар ўтказиб боришади.

Коллежнинг АРМ фао-

лияти таърибасини вилоят миқёсида оммалаштиришда марказ етакчиларидан Шоҳиста Хўжаева, Инобат Дониёрова, Муяссар Мусурмонова, Меҳринисо Отаёрова фаллик кўрсатяпти. Улар китобхонларнинг хурматига сазовор бўлишган. Бунинг самараси ўлароқ, ўтган йили академик лицей ва касб-хунар коллежлари ўртасида ўтказилган «Энг яхши АРМ» кўрик-танловининг вилоят босқичида коллеж жамоаси фахрли учинчи ўринни эгаллади.

Бугун коллежнинг ахборот-ресурс маркази «Камолот» ЁИХ Пахтачи тумани кенгаши ҳамда туман хотин-қизлар кўмитаси билан ҳамкорликда ёш китобхонлар ўртасида «Билим-ринг» кўрик-танловини ўтказишни бошлаб юборди.

Ўткир ПЎЛАТ

Mulohaza

Спортчи ҳам зиёли бўлиши керак

Ёзги ва қишки Олимпиада ўйинларини кузатиш асносида спортчиларнинг голиб бўлган ёки мағлубиятга учраган чоғидаги ҳолатларига эътибор қаратаман. Улар ўзини қандай тутишига қараб, аслида ким эканликларини кўрсатиб қўйишади. Мусобақадаги иштирок ўз йўлига, кимдир голиб, кимдир мағлуб бўлиши табиий.

Аммо ҳаммаям музаффарликнинг юкини ёки омадсизликнинг аччиқ таъмини бирдай қабул қилолмайди. Албатта, ҳамманинг характери ўзига хос бўлади ва ҳеч ким ҳеч кимни такрорламайди. Шундай бўлса-да, барча инсонларга хос этика, одоб-ахлоқ қоидалари спортчиларга ҳам бегона эмас. Бинобарин, унга миллионлаб нигоҳлар қадалиб турганда, спортчи хоҳ ютган бўладими, ютқазган бўладими, ўзининг бор эзгу фазилатларини кўрсата билиши ҳам унинг тарбияли ва зиёли эканини кўрсатади.

Ўқувчи-ёшларни энг яхши фазилатлар эгаси этиб тарбиялашда ота-оналарга кўмакдош бўлиш, етарли билим бериш биз, ўқитувчиларнинг асосий вазифамиздир. Бу қоидадан ўзимизнинг ҳаётини тамойилимизга айлантирган ҳолда, ўқувчиларимизга дарсларда, спорт машғулотларида бот-бот таъкидлаймизки, спортчи, аввало, олийжаноб инсон бўлмоғи лозим.

Сир эмаски, ўспиринлик ва ўсмирлик чоғида кишининг куч ҳақидаги

қарашлари ўзига хос бўлади. Баъзан кучни кўча-кўйда намойиш этиш учун унга берилган имтиёз деб тушуниш ҳолатлари ҳам учрайди. Йигит-қизлардаги бу қарашни тўғри томонга ўзгартириш, ҳақиқий кучли одам кимдир бир мушт билан уриб йиқитиш эмас, балки ўзидаги ёмон хислат ва одатларни йўқотиш, иллатлардан фориф бўлиш учун сарф этиладиган маънавий қувват эканини тушунтира олиш ҳам биз, устозларнинг бурчимиздир.

Спортчининг кучи нафақат чемпион бўлишда ва голиблик шохсупасига кўтарилишда, балки ўша ютуқни, унинг ортидан келадиган шуҳратни кўтара билишда, мағлубиятга учраганда, голиб бўлган рақибни табриклай олишда, умуман, нафақат ўз жамоадошлари, мураббийлари ва мухлислари, балки рақибларини, рақиб спортчи ёки жамоани, мухлисларини хурмат қилишда ҳам кўрилади.

Табиийки, ўқув масканларимизга ҳар хил муҳитда тарбия топган турли ёшдаги, бош мақсади ўқиш-ўрганиш, яхши мутахассис бўлиб етишиш орзумидидаги йигит-қизлар келади. Улар ички тартиб-интизомга тўлиқ риоя қилишлари лозимлиги тўғрисида биринчи келган куниёқ огоҳлантирилади ва йўл-йўриқ кўрсатилади. Чунки тартиб-интизом муваффақиятлар деб бочаси, мақсадага адаштирамай олиб борувчи йўлдир.

Матлуба ТУРДИЕВА,
Термиз олимпия заҳиралари
коллежи ўқитувчиси

Болалар китобхонлиги кўнгилини қувонтирадиган даражага етади...

Газетамизнинг аввалги сонларида ижодкорларнинг адабиёт ва унда ёшларнинг ўрни ҳақида мулоҳазаларини эълон қилган эдик. Бу гал болалар адабиёти ҳақида суҳбатлашмоқчимиз. Таниқли болалар шоири, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Абдурахмон Акбар саволларимизга шундай жавоб берди...

1. Китоб дўконларида болалар учун чизиш, бўяш, ясашни ўргатадиган яхши тўпламлар етарли. Лекин болалар учун чиқарилаётган бадиий асарлар унчалик кўп эмасдек. Бу ҳолатни қандай баҳолайсиз?

2. Ҳамма шоир, ёзувчилар ҳам болалар учун ёзавермайди. Энди ижод қила бошлаган истеъдодли қаламкашларни болалар мавзусига жалб этиш тўғри бўладими?

3. Кейинги йилларда Шум бола, Ҳошимжон, Мешполвон сингари қаҳрамонлар нега яратилмаяпти? Назаримизда, уларнинг ўрнини Гарри Поттер, Астерикс ва Обеликс каби киноқаҳрамонлар эгаллаб бораётгандек...

4. Интернет, телевидение, телефон каби замонавий коммуникация воситалари билан бадиий адабиётни бир-бирига қарама-қарши қўйиш тўғрими?

1. Дарҳақиқат, китоб дўконларида болаларга чизиш, бўяш ва бирор нарсани ясашни ўргатадиган тўпламлар талайгина. Ҳатто турли жанрдаги бадиий китоблар ҳам анчагина.

Айни пайтда замондош, мушаккиллик йилларида болалар адабиёти даргоҳига кириб келган шоир ва ёзувчиларнинг оригинал китоблари эса жуда оз. Ҳабиб Раҳмат, Рустам Назар, Ҳамза Имонбердиев, Муҳаммад Раҳмон, Неймат Душаев, Юсуф Мирсуюсуфзода сингари ўз овози ва ўқувчиларига эга иқтидорли шоирларнинг китобларини чоп этиш ноширларга ҳам, китобхонларга ҳам маъқул келадиган иш бўлур эди.

2. Болалар учун қалам тебратиш ҳазилакам иш эмас. Болалар адабиёти шунчалар нафис, ўзига хоски, ҳатто кичкинтойларга дурустгина шеър ёза оладиган ижодкор болаларга прозаик асар ёза олмагани ёки аксинча, моҳир болалар хикоянависи қўлидан болаларбоп тузук шеър чиқмаслиги мумкин. Шунинг учун ҳам адабиётнинг бу соҳаси ҳамиша

этибор ва рағбатга муҳтож. Болаларбоп мавзулар кўп, бироқ уларни болаларга ёқадиган даражада қоғозга тушириш ижодкордан узоқ йиллик меҳнатни талаб қилади.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг сўнгги йилларда «Дўрмон» ижод боғида ўтказган қатор семинарлари ёш ижодкорлар орасидан айнан болалар учун ёзадиган қаламкашларни аниқлашда катта роль ўйнамоқда. Нозима Тожибоева (Риштон), Дилноза Тиллабоева (Тошкент), Сабоҳат Саъдуллаева (Беруний), Абдулазиз Саидов (Тошкент) каби семинар қатнашчилари бўлган ўқувчи-талаба қаламкашлар сўнгги семинарларнинг «кашфиёти» бўлди, менинг назаримда. Улардан баъзиларининг болаларга ёзган машқларидан дасталанган илк китоблари «Адиб» нашриётида катта нусхаларда нашр этилиб, ўқувчилар қўлига етиб борди.

Яқин йилларда Шум бола, Ҳошимжон, Мешполвон сингари адабий қаҳрамонларга ўхшаш қаҳрамонлар, албатта,

яратилади. Айниқса, бу борада катта ва ўрта авлод болалар ижодкорларининг бу бўстонга эндигина кириб келаётган қаламкашлардан умидлари катта.

3. Яқинда Нурилло Аббосхон қаламига мансуб бир фантастик эртақ қўлёзма билан хизмат вазифамга кўра танишиб чиқдим. Асар қаҳрамонлари мени ўзига мафтун этди. Улар кичкинтойларнинг севимли адабий қаҳрамонлари бўлиб қолишса, ажаб эмас.

Номлари юқорида санаб ўтилган адабий қаҳрамонлар «ўрнини Гарри Поттер, Астерикс ва Обеликс каби киноқаҳрамонлар эгаллаб бораётгандек...» деган ташвишли фикрга қўшилмайман. Чунки адабиёт оламида каттами кичик ҳар бир қаламкашнинг ўз ўрни бўлгани сингари яратилган ҳар бир адабий қаҳрамоннинг ҳам, шубҳасиз, ўз ўрни бор. Адабий қаҳрамонлар, улар шахси ёки бирор жониворми, қанча кўп бўлса, шунча яхши.

4. Бугунги ҳаётимизни телевидение, телефон ва интернет каби замонавий коммуни-

кация воситалари қатори бадиий адабиётсиз, китобсиз ҳам тасаввур этиб бўлмайди. Китоблар ўқияптики, улар ҳар йили чоп этилмоқда. Тўғри, китобларнинг адади (тиражи) оз, шунинг учун ҳам қимматдек туюлади, баъзиларга.

Сўнгги йилларда китобхонлик, болалар китобхонлиги масаласи деярли барча ОАВ да ёритилди ва ёритилмоқда. Бу борада мен ўзимча шундай тўхтама келдим. Ёш китобхонларнинг китобга ошноликларини ошириш учун, аввало, биз — барча болалар учун қалам тебратаётганлар фақат пишик, бадиий бакуват асарлар ёзишимиз керак. Бунинг учун, албатта, тинимсиз меҳнат қилишимиз керак. Нафақат бир-биримизнинг ижодимизни, биринчи навбатда, жаҳон болалар адабиётини ўқиб-ўрганишимиз, қурбимиз етса, ўзбек тилига ўгиришимиз лозим. Ноширлар ва рассомлар бу саъй-ҳаракатларни қўллаб-қувватласалар, ўзбек болалар адабиёти янада ривожланиб, болалар китобхонлиги кўнгилини қувонтирадиган даражага етиши, шубҳасиз.

Янада кучлироқ

«Microsoft» компанияси «Hotmail» почта сервисини ёпганини эълон қилди.

Фойдаланувчиларга «Outlook.com»ни ишлатиб қўришни таклиф қилган корпорация бу почтада ҳам қулайликлар етарли эканлигини айтиб ўтган. «Microsoft» салкам ярим йил мобайнида «Outlook.com»ни синовдан ўтказди ҳамда экспертлардан лойиҳага ижобий баҳо олди. Компания ходимлари сўзларига кўра, маълум муддат ичида «Hotmail» ни тарк этмаганлар автоматик тарзда янги сервис хизматига ўтказилади. Маълумотларга қараганда, янги сайт кибер-ҳужумлардан ва спамдан кучли ҳимояланган ҳамда жаҳоннинг энг катта почта хизматига айланиши кутилмоқда. Шунингдек, уни «Facebook», «Twitter» ва яна бир қанча сайтлар билан интеграция қилиш мумкин.

Янги қарор

Латвия давлат тили маркази жамоат жойларидаги икки тилда нашр этиладиган, асосан, тиббиёт тизимидаги коррупцияга қарши қаратилган плакатларни олиб ташлаш таклифи билан чиқди.

Марказ вакили Антон Курситиснинг сўзларига кўра, бундай плакатлар жамоат жойларига ўрнатилмайдиган бўлса, фақат латиш тилида ёзилган бўлиши лозим. Шунингдек, марказ ходими рус тили уларга бошқа тиллардан яқин тил эмаслигини айтиб ўтди. Коррупция ва порахўрликка қарши кураш, асосан, Маҳаллий коррупцияга қарши кураш бюроси (КНАВ) томонидан бошланган эди. Бюро ташаббуси билан шифохоналарга икки тилдаги плакатлар ўрнатилган. Бюро директори плакатлардаги рус тилидаги ёзув атайлаб латиш тилидагисига нисбатан кичик қилиб ёзилганлигини айтиб ўтди.

Ўтган йили Латвияда рус тилига иккинчи давлат тили (латиш тили билан тенг ҳуқуқли) мақомини бериш бўйича референдум ўтказилган, бироқ овоз берувчиларнинг салкам 80 фоизи қарши чиққанди.

Интернет манбалари асосида Жавоҳир КАРОМАТОВ тайёрлади

БОЛАМ

Болам, тик боқ, тик боқ дунё кўзларига,
Бешиктоғдай баланд бўлсин тилакларинг.
Бугун жажжи қўлларингдан суяб боргум,
Эрта суяб борар мени билакларинг.

Тиллаш, болам, ҳатто қўқда қушлар билан,
Айвонингга инлар солса ярашади.
Меҳр балқиб турса агар кўзларингда,
Айвонингни келиб қушлар талашади.

Бармоқ боссанг булоқчалар кўзин очса,
Шўх майсалар сочларини тарашади.
Эркин элнинг эркагина болалари
Отасини тойчоқ қилса ярашади.

Қайга борса байроғини қадаб келар,
Майдонларда мағлубият билмас кўқрак.
Ўзга элни билмадим-у, ўзбегимнинг
Ўғлонлари лочин кўзу лочин юрак.

Болам, тик боқ, тик боқ дунё кўзларига,
Бешиктоғдай баланд бўлсин тилакларинг.
Бугун жажжи қўлларингдан суяб боргум,
Эрта суяб борар мени билакларинг.

* * *

Атрофимда ошиқ йигит яна сизми?
Рашкдан ёнган юрак билан келасизми?
Бугун ёшман, бугун мендан гўзалроқ йўқ,
Айтинг, саксон ёшимда ҳам севасизми?

СЕВГИ

Қанча севги бўлса, мен севдим,
Қанча дардинг бўлса кўксимда.
Мен чидадим, битта қаҳрингдан
Йўлбарслар ўлса кўксимда.

Нигоҳингда ялтирар қилич,
Юрагимни отдим тигига.

Дардларимни яширдим сўнгра
Кўзларимнинг қорачиғига.

Юрагимга ўрмалади дуд,
Юрагимда ўрмалар рашкинг.
Бармоқларим йиғлар қўл чўзсам,
Бургутларнинг бошида кўшкинг.

Қанча севги бўлса, мен севдим...

* * *

Қулоқ тутар қалбимнинг
Йиғлоқи товушига.
Алишмайман дунёни
Онамнинг ковушига.

Эгатларда жон берган
Қўлларингиз қадоғи.
Юрагингиз биз санчган
Ташвишларнинг садағи.

Дунёю дун, бағрингда
Нурамаган тоғ борми?
Миллион-миллион инсонлар...
Битга руҳи соғ борми?

Қирққа кетдим, қирларда
Қизгалдоқлар қон йиғлар.
Кўнглим қолди баридан,
Оҳ, кўксимда жон йиғлар.

Турмуш экан, мушт экан,
Ёлғон экан эртаги.
Муштан қўрққан мендайин,
Шеър — ожизлар эрмаги.

Қўйинг шеърни, онажон,
Шеърдан кўнглим тўлмайди.
Солсам ковушингизга,
Битга патак бўлмайди.

Nafis tuyg'ular

* * *

Кўнгироқ қиламан, кўнгироқ,
Гўшакни босмайди бармоғи.
Бунчалар дўст экан аразга,
Очилмас ёримнинг қовоғи.

Жонимни жонига берсам кам,
Кўзлари кўзимга кулмайди.
Кичрайиб бормоқда юрагим,
Ё мени севишни билмайди.

Жонимни кўзимга кўрсатди,
Рашкнинг ҳеч тугамас ғавғоси.
На кечиб, на кетиб бўлади,
Қийнади аросат савдоси.

Муродга етади барибир,
Кўнглимни қувлаган тутунлар.
Термулсам кўзига йиқилар,
Кўксимни кўтарган устунлар.

Кўнгироқ қиламан, кўнгироқ,
Гўшакни босмайди бармоғи.
Бунчалар дўст экан аразга,
Очилмас ёримнинг қовоғи.

**Гулячҳра УМИРОВА,
Тошкент вилояти**

Хунар, хунардан унар, дейди доно халқимиз. Бу ҳикмат замирида ҳалол хунар туфайли топилган мол-дунё баракали бўлишига улкан ишора бор.

СУРАТДА: «Mashriq mash'ali» нодавлат таълим муассасасининг қандолатчилик йўналиши устаси Шоҳиста Жўраева (ўнгда) шогирди Мафтуна Орзиева (чапда) билан фикр алмашяпти.

Сардор Муллажонов фотолавласи

Ўқинг, зерикмайсиз!

Kaleydoskop

Шахсий «журнал»ингиз борми?

Журнал деганда кўз ўнгимизга ўқитувчиларимиз тутадиган «баҳолар ва йўқламалар дафтари» келади. Журнал деганда, шунингдек, қизиқарли материаллар, рангли суратлар берилладиган нашрларни ҳам тушунамиз. «Тафаккур», «Жаннатмакон», «Еш куч» каби. Аммо биласизми, «журнал» ўзи нима дегани?

Бу сўз французча бўлиб, «кундалик дафтар» деган маънони англатади. Демак, сиз мактаб ёки лицей, коллеж ўқувчиси бўлсангиз, бемалол, менинг ҳам ўз журналим бор, дейишингиз мумкин. (Ҳазил, албатта.)

Дарвоқе, биринчи журнал қачон ва қаерда чиқа бошлаган, деб ўйлайсиз? Яшанг! Сўзнинг ўзи французча бўлганидан сўнг, илк журнал Францияда чиққандир-да, деяпсизми? Топдингиз. «Журнал дес Саванс» номли илк журнал 1655 йилда Парижда нашр этилган.

Зўрдан зўр чиқса...

Шундай футболчилар борки, уларнинг майдонда борлигининг ўзи жамоанинг катта ютуғи саналади. Яқин ўтмишда юртдошларимиздан Миржалол Қосимов, хориждан Зайниддин Зидан ана шундай футболчи эди, бугун эса жаҳон футболда Криштиану Роналду ва Лионел Месси ана шундай мактабга эришди.

Яқинда португалиялик Роналду «Реал» (Испания) жамоаси сафида 183-голини киритди. Шунча гол урган ҳужумчи 300 ё 400 талар ўйинда майдонга тушгандир, деб ўйлаётгандирсиз. Йўқ, 28 ёшли футболчи учун шунча гол уришга 181 та ўйинда майдонга тушиш kifоя қилди. Мана сизга фойдали иш коэффициенти! Ўрнак олишга арзийдими?..

Ўлмасбек МАҲМАРАЙИМОВ тайёрлади

YON DAFTARCHANGIZGA

Эътироф — самимийлик, хушомад эса мунофиқликдир.

Дейл Карнеги

?

Васиятнома ва уни ёзиш тартиби ҳақида маълумот берсангиз.

Ўрол Рўзиқулов, Қашқадарё вилояти

Марҳамат Турдалиева, Яккасарой туманидаги 2-давлат нотариал идораси катта нотариуси:

— Васиятнома фуқароларнинг ўзига тегишли мол-мулкни ёки бу мулкка нисбатан ҳуқуқини вафот этган тақдирда тасарруф этиш хусусидаги хоҳиш-иродасидир. Васиятнома

фуқаронинг шахсан ўзи томонидан ёзилиб, нотариусга тақдим этилган ёки унинг сўзлари нотариус томонидан ёзиб олинган бўлиши лозим.

Васият қилувчининг илтимосига биноан, васиятномени тасдиқлашда гувоҳлар иштирок этиши мумкин. Бундай ҳолда васиятноменинг ҳар икки нусхасида бу ҳақда ёзиб қўйилади.

1

1 savolga 1 javob

Васият қилувчининг хоҳишига кўра, васиятнома нотариус томонидан унинг мазмуни билан танишиб чиқмасдан тасдиқланади. Бундай васиятнома махфий васиятнома ҳисобланади. Махфий васиятномени васият қилувчи ҳақиқий саналмаслик ҳавфи остида ўз қўли билан ёзиши ва имзолаши, фамилияси, исми ва отасининг исмини тўлиқ ёзиши лозим. Васият қилувчи исталган вақтда васиятни ўзгартириши мумкин.

Илм кўкка етказар

Iftixor

Маърифатпарвар алломалардан бирининг, халқ учун нондан сўнг муҳими мактабдир, деган ажойиб фикри бор. Яқинда телевизорда яна бир зиёли инсоннинг мен учун китоб нондан ҳам азизроқ, деган сўзини эшитиб, илму маърифатнинг инсон, инсоният ҳаётида нечоғлик катта аҳамият касб этишига яна бир карра амин бўлдим.

Халқи зиёли, маърифатли, маънавиятли бўлган юрт тараққиётга эришади. Шу маънода айтиш мумкинки, бугун мамлакатимизда таълимга қаратилаётган юксак эътибор замирида бениҳоя улкан ва ёруғ мақсадлар мужассам.

Бугунги кунда юртимизда 9700 дан ортик замонавий ўқув-лаборатория асбобу-ускуналари ва компьютер техникаси билан жиҳозланган мактаблар фаолият кўрсатмоқда. Истиқлол йилларида замон талабларига тўлиқ жавоб берадиган академик лицейлар ва касб-хунар коллежлари барпо этилди.

Сўнги йилларда юртимиз таълим тизи-

мида хорижий тилларни ўқитишга юқори эътибор қаратилляпти. Айниқса, инглиз тилини ўрганиш учун яратилган кенг имкониятлар туфайли иқтидорли талабаларимиз дунёнинг ривожланган мамлакатларидаги нуфузли таълим даргоҳларида билим олишмоқда.

Ҳар қайси мамлакатда ёшлар келажак таянчи ҳисобланади. Ёшларнинг билим даражаси, дунёқараши, мустақил фикрга эга бўлиши мамлакат тараққиёти учун жуда муҳимдир. Шу туфайли юртимизда биз, ёшларга кўплаб имкониятлар яратилган. Бу имкониятларнинг асосий қисми, шубҳасиз, таълим соҳасига тегишли. Айниқса, талабалар ўртасида Президент, турли номдор давлат стипендиялари учун танловларнинг ўтказилаётгани таҳсинга лойиқдир.

Мамлакатимиз келажаги биз, ёшларга боғлиқ экан, биз учун яратилган шароитлардан унумли ва оқилона фойдаланиб, Ватанимизни порлоқ келажак сари етаклашга бор кучимиз, имкониятимиз, билимимиз ва шижоатимизни аямаслигимиз даркор.

Бехзод ТҶХТАЕВ,
Ўзбекистон Миллий университети талабаси

Куй, оҳанг					Бадий фильм				
Дудок	7	6		3	Мевали дарахт		Сув транс-порти	Она, ая	
	3	2		7	8				
	4		1						
		8		7					
	6	2	8		1	9			
		7		9	6				
	8		3	7					
					Мехнат-севар хашарот		Шуур, ақл	Кема «тормози»	
					Махфий рақам		Дав. акциядорлик компанияси (аббр.)		
Уйин-кулги кечаси	Жабр қилувчи		Хурсанд, ...-хуррам				3-нота	Натижа	
Ичра, оралаб									
					Ўзбек автоси				
	Зинҳор, илло		Ёд, хотира		Такси ҳақи				
					Кема ошпази		7	5	9
							2	5	1
Қиммат-баҳо тош	Америка туяси		Дунё, жаҳон				4	7	2
							7	3	2
Тери махсулоти	Ҳасса						5	1	9
									4
									9
							8	3	6
					Кўзой-нақли илон				

Тузувчи: Фахриддин Раҳимов

Turkiston

МУАССИС:

«КАМОЛОТ»
ЁШЛАР ИЖТИМОЙ ҲАРАКАТИ
МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Газета Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2007 йил 19 апрелда № 0242 рақам билан рўйхатдан ўтган.

Бош муҳаррир:

Ашуrow Салим Тўраевич

Таҳрир ҳайъати:

Баҳодир Фаниев, Меҳриддин Шуқуров (бош муҳаррир ўринбосари — «Turkiston»), Элмурод Нишоннов (масъул котиб — «Turkiston»), Ирина Кочергина (бош муҳаррир ўринбосари — «Молодёжь Узбекистана»), Елена Калинина (масъул котиб — «Молодёжь Узбекистана»), Рустам Қосимов

Навбатчи муҳаррир:

Юсупов Рустам Қўчқорович

Саҳифаловчи:

Рўзиёв Зафар Хусанович

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Манзилими: 100083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: (371) 233-95-97. (371) 233-79-69
e-mail: info@turkiston.uz

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида, А-3 форматда чоп этилди. Ҳажми — 2 босма табоқ. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Буюртма Г-243. Адади — 15724

Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди — 22.15
ЎЗА якуни — 22.05

Офсет усулида босилган.

1 2 3 4 5 6